

Minska energianvändningen i företaget

Det finns mycket du kan göra för att minska energianvändningen inom företaget. Många av de åtgärder som kan bidra till en minskad energianvändning handlar om att ändra lite på sitt beteende, det krävs inte alltid höga investeringar för att genomföra åtgärder som minskar energinotan.

Börja med en energikartläggning

Det är viktigt att börja med att göra en energikartläggning så att du får koll på hur energianvändningen ser ut på företaget. Ta reda på hur mycket energi som används i de olika delarna av verksamheten. Hur stor andel går till exempelvis uppvärmning, produktion och kontorsutrustning? Ta samtidigt reda på hur personalen upplever inomhusklimatet, vilket är en viktig parameter att ha i åtanke när ventilations- och värmesystemen ska ses över.

Gör en energiplan och sätt upp tydliga mål som alla förstår och kan arbeta mot. Om du har möjlighet, följ upp energianvändningen månadsvis så får du direkt information om hur anläggningen fungerar. Du får samtidigt ett bra underlag till nästa år för att se om energisparande åtgärder har gett resultat.

- Börja med att skriva av mätarställningen minst en gång per månad.
- Gör en nattvandring i lokalerna för att ta reda på vilken utrustning och belysning som är igång i onödan.
- Om du vill mäta hur mycket en kontorsapparat drar finns det billiga elmätare i handeln som kopplas in mellan eluttaget och apparaten.

På hemsidan för [EU Energy Star](#) finns det detaljerad information om elanvändning för olika datorutrustningar, beräkningsprogram och annat.

Finns inte kompetensen eller tiden att utföra en energikartläggning inom företaget kan ni ta hjälp av en energikonsult för genomförande. Är ni ett litet eller medelstort företag med en energianvändning på mer än 300 MWh per år kan ni söka stöd för att göra en energikartläggning. Stödet sträcker sig fram till 2020 och täcker 50 % av kostnaden. Läs mer om stödet på [Energi- och klimatrådgivningens hemsida](#).

Energiråd 1: Belysning

Omodern belysning använder mycket elenergi och ger ofta en dålig arbetsmiljö. En väldigt effektiv ljuskälla är LED-lampan som är 80 procent effektivare än glödlampan och håller cirka 30 000 timmar, jämfört med glödlampan som håller 1 000 timmar. I de fall det är möjligt så kan du byta till LED-lampor, men i de flesta fall måste hela armaturen bytas, kontrollera detta med en installatör. När du handlar nya

lampor, kontrollera att du får rätt färgtemperatur (2 700 - 3 000 K om du vill att den ska likna glödlampan), och att färgåtergivning, Ra-index, är minst 80 och att den har en låg energianvändning.

Har du lysrörsarmaturer så vinner du mycket på att byta ut äldre T8-armaturer (tjockare lysrör) mot modern T5-teknik (tunnare lysrör) med HF-don. Dessa ger mer och bättre ljus och sparar upp till 50 procent. Med dagsljusstyrning och närvarogivare kan du spara ännu mer.

Energiråd 2: Energisparläge

Se till att datorer, skrivare och kopiatorer har energisparläget aktiverat. Datorernas energisparlägen ställs in i operativsystemet. I Windows går du in på Kontrollpanelen och på Mac går du in på Systeminställningar. Att skärmsläckaren går på betyder inte automatiskt att datorn använder mindre elenergi. Inställningarna kan heta vänteläge eller viloläge, där viloläget är att föredra eftersom det drar minst elenergi. Det finns också inställningar där både hårddisk och skärm stängs av helt.

Energiråd 3: Minska standby-förlusterna

Apparater som står i energisparläge kan använda mycket energi i detta läge om de inte stängs av efter arbetsdagens slut. Apparater med transformatorer kan dra ström även när de är avstängda. Andra apparater går inte att stänga av helt. Om dator med kringutrustning ansluts till ett grenuttag med strömbrytare kan denna elanvändning undvikas helt och hållet. Vid arbetsdagens slut stängs utrustningen av med strömbrytaren.

Energiråd 4: Energisnåla inköp

Gör energisnåla val vid inköp av ny utrustning. På sikt väger låga energikostnader ofta upp ett lite högre inköpspris. Gör alltid en LCC-kalkyl (Life Cycle Cost), läs mer på [Upphandlingsmyndighetens hemsida](#).

Ta hjälp av energimärkningen som finns på bland annat belysning. För kontorselektronik finns olika frivilliga energimärkningar, till exempel [Energy Star](#). Den nordiska miljömärkningen [Svanen](#) finns för datorer, skrivare och kopiatorer.

Inom EU finns den så kallade [EU Ecolabel](#), som är det officiella miljömärket inom EU-länderna.

Dessutom finns TCO-märkning som förutom krav på låg strålning och energianvändning också omfattar andra arbetsmiljö- och miljöaspekter.

Energiråd 5: Rutiner

Inför rutiner för att stänga av datorer och annan kontorsutrustning och att släcka belysningen på kvällar och helger. Diskutera lämpliga rutiner med personalen och ta tillvara deras erfarenhet och idéer.

Energiråd 6: Se över elavtalet

Kontrollera att du inte abonnerar på för stor huvudsäkring om du har ett eget elabonnemang. Begär statistik från elleverantören eller ta hjälp av en elektriker för att mäta effektuttaget och jämför det med abonnerad effekt. Om du klarar dig med en mindre huvudsäkring kan du minska den årliga kostnaden med ca 10 000 - 20 000 kr/år genom att sänka huvudsäkringen i ditt abonnemang. Detta gäller framförallt om du har gjort förändringar i din verksamhet. För att minska din miljöpåverkan kan du välja el som är märkt med Bra Miljöval eller annan miljömärkning, läs mer i faktabladet *Grön el*.

Energiråd 7: Värme

Se till så att det inte är varmare än nödvändigt. Riktvärden för temperatur i lokaler är 20 - 21°C vintertid. Inomhusklimatet kan upplevas som bättre efter en temperatur-sänkning. Om det går att sänka innetemperaturen minskar energibehovet för uppvärmning med ca 5 % för varje grad du sänker.

Energiråd 8: Kyla

Kontrollera att värmesystemet inte är i gång samtidigt som eventuell klimatkyla är i drift. Om lokalen är för varm sommartid finns det flera alternativ till att köpa klimatkylaggregat, exempelvis att installera solfilm på fönstren eller använda markiser för att minska solinstrålningen. Det ger bättre inomhusmiljö till en lägre kostnad. Ett annat alternativ är att ventileras in kall luft nattetid. Kontrollera också med kommunen om fjärrkyla planeras i området. Om en kylmaskin behöver installeras bör det kontrolleras om någon närliggande verksamhet kan ta tillvara på den värme som kylmaskinen genererar.

Energiråd 9: Ventilationens drifttider och flöden

Kontrollera om det går att minska drifttiderna för ventilationen. Många gånger är ventilationen igång även när ingen vistas i lokalerna, till exempel under natten eller på helger. Se också över drifttiderna för annan produktionsutrustning så att denna stängs av när produktionen inte är igång. Vad gäller ventilationen är det viktigt att se över luftflödena för att kontrollera att inte lokalerna överventileras. Jämför luftflödesprotokoll som upprättats vid OVK (obligatorisk ventilationskontroll) med gällande krav på luftväxling för er verksamhet och anpassa flödena därefter.

Energiråd 10: Diskutera med hyresvärderna

Åtgärder som påverkar kostnaden för värme och kyla ligger ofta på hyresvärdens ansvar och kan vara svåra för hyresgästen att genomföra. Det gäller speciellt för större investeringar i byggnaden som exempelvis byte av värmekälla eller åtgärder på klimatskalet (tak, väggar, fönster med mera). En möjlighet är då att tillsammans finansiera en åtgärd. Hyresgästen kan exempelvis betala en högre hyra till hyresvärderna under en tid för att finansiera en investering som ger hyresgästen sänkta energikostnader på sikt.

Lästips

- På [Energi- och klimatrådgivningens hemsida](#) finns det flera faktablad som riktas till företag.
- [Energimyndigheten](#) har en del bra information för företag

